Petra Dvořáková

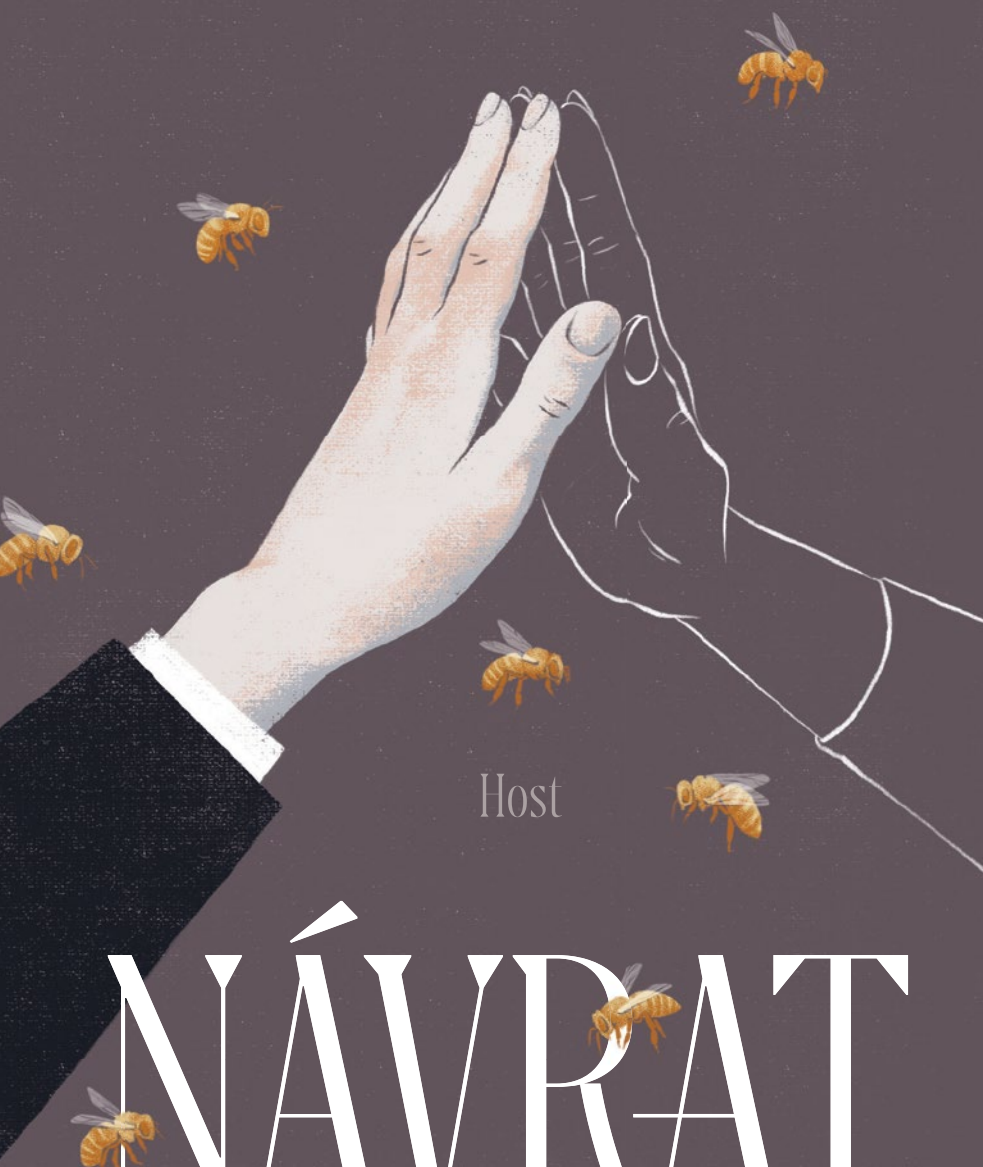

Host

NÁVRAT

Petra Dvořáková

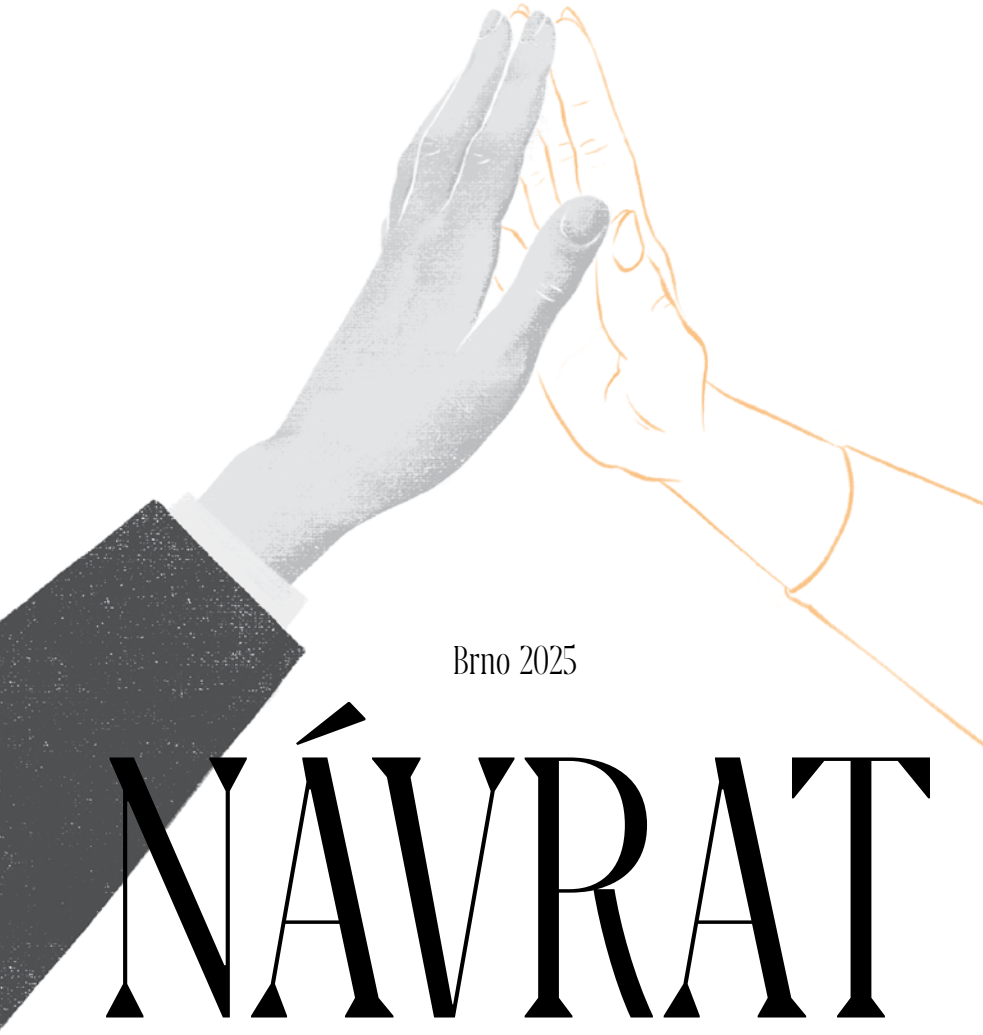

Brno 2025

NÁVRAT

© Petra Dvořáková, 2025
Cover and illustrations
© Tereza Eager, 2025
© Host — vydavatelství, s. r. o., 2025
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-275-2574-4 (PDF)
ISBN 978-80-275-2575-1 (ePUB)
ISBN 978-80-275-2576-8 (MobiPocket)

Vítr spěje k jihu, stáčí se k severu, točí se, točí,
spěje dál, až se zas oklikou vrátí.
Kazatel 1,6

Předmluva

Když jsem na začátku devadesátých let jako čtrnáctiletá vstoupila do kláštera, byla to zkušenost překračující představivost dospělého člověka, natož dítěte. Teprve s odstupem let jsem ji začala znovu a jinak ohledávat a pokouším se jí také dotknout v tomto románu. Nejedná se o můj vlastní příběh ani o příběh některé konkrétní sestry. Jednotlivé postavy jsou smyšlené, nicméně autentická je každodennost života v klášteře, ve kterém se potkávají ženy nejrůznějšího věku, povah i způsobu myšlení. Realitu takového života člověk nikdy neodhalí při letmých setkáních s řeholnicemi,

ale zahlédne ji jen tehdy, když mezi nimi žije delší čas.

S ohledem na zmiňovanou zkušenost nemůžu už nikdy nahlížet řádové sestry jako výjimečné bytosti. Nemůžu je vidět jako hrdinky, i když i takové mezi nimi byly. Nenahlížím je ani jako laskavé a milosrdné ženy, i když i ty v klášterech jsou. Nevnímám je ani jako kruté a bezcitné, i ty tam ale žijí. Nahlížím je především jako lidi, kteří se vlivem svého přesvědčení ocitli na omezeném prostoru v nepřirozené konstelaci řeholního společenství. Snažila jsem se zachytit realitu a autenticitu jejich života, tak jak jsem ji tenkrát zažila. Jsem si vědoma, že se jedná o mou individuální zkušenost. Jakkoliv se místy může tato každodennost života v klášteře zdát nelichotivá, nezasluhuje odsouzení. Je především obrazem člověka se vším, co jeho život nese. Je portrétem lidí, jejichž vlastnosti a povahy dokážou oscilovat a vychylovat se do všech poloh, které si člověk může sám u sebe představit. A ani řádové sestry v tom nejsou výjimkou. O to více, že doba, ve které jsem řeholní společenství zastihla, byla nezvyklá a v mnohém nesmírně komplikovaná.

P. D., léto 2024

To nejdůležitější pro tenhle příběh je ta postel. Stará vrzavá postel, do které když člověk ulehl, drátěná síť s ním proklesla téměř k zemi. V té posteli spávali chlapci. V ní se z nich stávali muži. V ní ztráceli svůj život, iluze i naděje. A my jsme v ní, stejně jako oni, po nocích proklesávaly až k podlaze a tam u dna hledaly a nacházely ztracený ráj.

Mně se dá říkat všelijak. Myslím, že lidé kolem mě by mi nejradši říkali *Hřích* nebo *Pokání*. Dlouho jsem nevěděla, že nejsem ani jedno, ani druhé. Že jsem jen obyčejná Jana. Taková, jakých jsou na světě houfy. Jenže než jsem na to přišla, trvalo

mi to spoustu let. Vítr musel zafoukat do dějin, aby se — tak jak to říká kniha *Kazatel* — ten severní změnil v jižní, točil se sem a tam, tam a sem, kolem dokola, aby se stále vracel. Tady se vítr právě obracel od východu k západu, sem a tam, tam a sem, tenkrát se zdálo, že už se nikdy nevrátí.

Hřích jsem byla pro všechny kolem, *Pokání* pak především pro svou matku. K němu mě vychovala, k němu mě stvořila. Dneska si říkám, že kdybych se tak bláznivě nezamilovala do Boha a nevstoupila do kláštera, nikdy nepochopím opravdovou lásku. Nepoznám let havrana, který dokázal svými křídly zastínit celý můj život. A především, nikdy naplno nepochopím, že každý člověk v sobě nosí zvíře, ale jen málokdo to dokáže přiznat a málokdo s ním dokáže žít. To zvíře je mnohočetné a stále k sobě hledá druha, protože stejné tíhne ke stejnému, ale i protiklady se přitahují.

Nic z toho, co tu budu vyprávět, ale nemůžu vylíčit, aniž bych nejprve pečlivě popsala život sester. Aniž bych vylíčila život holubic tak, jak ho prožívaly, jak ho v jeho obyčejnosti vnímaly a jak každý den přemýšlely.

Do kláštera jsem přišla začátkem léta 1991. Ten kouzelný domov jsem do té doby znala jen z fotek.

Na té nejstarší, viděla jsem ji u tety Anny, budova stála sotva pár let. Měla obdélníkový půdorys, který opisovala dvě třípatrová křídla, pojítkem mezi nimi byl kostel. Byla to strohá stavba s otevřenou sloupovou halou a trojúhelníkovým štítem. Nad ním se tyčila malá věž s hodinami. Stěny kostela byly poznamenané sice krátkou, zato intenzivní existencí. Sotva ho po první válce postavili, v druhé ho vybombardovali a hned nato jej obsadila armáda. Kostelní zdi tak připomínaly listy v záznamníku, do kterých se narychlo zapsaly smutné osudy zapomenutých mužů a žen. Za celých osmdesát let jeho existence se tady životy jeptišek a vojáků prolnuly jen omezeně a téměř nikdy v dobrém.

Když jsem to léto přišla, byl už klášter po válečných opravách o patro nižší a nesl nové a děsivé stopy zkázy, kterou mu ještě před nedávnem vrývala do stěn armáda. Vlnitý plech a rez to tu obkličovaly až kamsi dozadu, bodláčí se spolu se starými bezy rvalo o beton. Každé druhé okno viselo na jednom pantu nebo postrádalo sklo. Celý areál působil jako zapomenutý ostrov uprostřed malého města.

Stála jsem před tou budovou, v ruce starou koženkovou tašku, u nohou odřený kufr, který jsem stěží dovlekla od vlaku. Pojímal téměř veškerý můj majetek — prádlo, pár černých svetrů, vysoké boty do sněhu a sandály se špičkou na léto, několik knížek, kterých jsem se nebyla ochotná vzdát, a starou plechovku s dětskými poklady. Na sobě jsem

ještě pořád měla tmavě modrou sukni, bílou košili s ozdobným knoflíkem na kapse a přes ramena letní dírkovaný svetřík. Jedna z posledních připomínek všeho světského, co jsem dávno ve svém srdci zavrhla, připravená konečně ze sebe shodit těch pár svršků, obléknout se do hábitu, změnit se v *nového* a *lepšího* člověka. Když mi maminka před pár dny stříhala vlasy a těžké prameny padaly k zemi jak neposlušná háďata, ruce se jí chvěly a ona plakala štěstím. Ofinou do půli čela, ostrými kotletami kolem uší a trčícím vrabčákem na temeni jsem dávala světu najevo, že na lidské kráse mi nezáleží. V té době jsem už byla několik let tajnou sestrou, smířená s tím, že skutečný řeholní život nikdy nepřijde. Že budu navěky žít s maminkou v panelákovém bytě, chodit se modlit k tetě Anně a skrytě v srdci naplňovat své duchovní povolání.

A pak se najednou změnil svět. Vítr se otočil, přinesl svobodu a já mohla jít. Vydat se tam, kam jsem dávno předtím poslala své srdce. Doopravdy žít jako milosrdná sestra. Jít *mezi své*, jak to říkala Anna.

Snít a toužit po něčem ale neznamená, že to člověku současně nenahání strach. Že mu to nepřináší úzkost a obavy. Ty první mě pohltily právě tam. Před polorozpadlou budovou, o které jsem slýchala jako o ráji. Brána do něj byla ještě oprýskanější než vstup do továrny, kde jsem až dosud pracovala. I tady dohořívala na cihlovém pilíři vrátnice rudá plechová hvězda, brzy ji ale měl zase nahradit

kříž. Srdce mi tlouklo až kdesi v krku, nohy se zdály těžké jak balvany a žaludek se houpal na vodě. Ještě jednou jsem se ohlédla na tu dlouhou silnici směrem k nádraží. Zchátralou klášterní zeď lemoval zástup pouličních lamp, přes silnici zářil zbrusu nový obchod s potravinami a drogerií. Vypadal úplně jinak než naše stará samoobsluha, nápis na budově byl vyvedený neonově žlutou barvou, za výkladem stály barevné krabice s pracím práškem a lahve s avivážemi, člověk měl dojem, že ty nové vůně z něj vystupují i skrze tlusté sklo. Hned za ním dorůstala ulice rozestavěných řadovek, u kterých si hrálo několik dětí. Jedno z nich s vervou mrštilo balon do hluboké kalužiny, ostatní s výskotem uskakovaly do stran, aby totéž okamžitě zopakovaly. Starý život jsem právě odhazovala jako tísnivou obruč a tvrdošíjně zaháněla pochybnost, jestli tady skutečně dostanu víc, než ztrácím. „A jestli do té brány vejdeš, už z ní nikdy neodejdeš," vybavila se mi věta, kterou mi maminka čítala v pohádkové knížce. Na rozdíl od pohádky za tímhle vstupem nečekal žádný zakletý princ, ale ženy, co se rozhodly, že svět venku není pro ně. Zavřely se tu navěky, s představou, že zpět za brány kláštera se dostanou jen velmi málo, pokud vůbec.

Když jsem vstoupila do budovy, ovanul mě pach plísně a vlhkosti. Tíseň a napětí mi šplhaly od kolen k hrudníku, nahoru po páteři, až se mi zdálo, že mě pohltí úplně celou. Poprvé jsem totiž viděla *je*.

Všechny pohromadě. Ne jednu dvě pospolu, kdy byly za zlých časů rozptýlené do všech stran. Své spolusestry, jeptišky v černých hábitech, v závojích, pod jejichž okraji vyčuhoval jen bílý čepec. Velký den jejich návratu do dávno ztraceného domova. Běhaly sem a tam po chodbách, plakaly, vzdychaly, nemohly to v té budově poznat. Jejich vrásčité tváře se mi slévaly v jedinou, tenkrát jsem nevěřila, že se je kdy naučím rozeznávat.

„Tady býval noviciát, tady jsme měly dílnu a tady začínala klauzura. Jak jsme si tady tenkrát pěkně žily," ukazovaly vybydlené prostory, těžko by tu člověk hledal památky ráje. Plísně a zkáza se tu plazily až do pater, voda netekla nikde. Dveře tu neexistovaly, a pokud ano, povalovaly se opodál s vytrženými panty. Poslední zbytky rozmláceného nábytku ležely bez ladu a skladu na chodbách i v pokojích. Stoleček v jedné z místností vypadal podobně jako ten maminčin. Starý noční stolek z tmavého dřeva, prolezlý dírkami od červotoče. Stěhoval se s ní od dětství, zdědila ho prý po babičce. Říkávala, že v něm je schovaný celý její život. Jako malá jsem potají otvírala jeho kovaná dvířka, zírala do nitra skříňky a chtěla odhalit všechna ta tajemství, která maminka ukrývala. V poličkách ale nebylo nic jiného než jakási zažloutlá plátýnka, několik otřepaných knížek a krabička se stříbrnými hodinkami.

Trvalo několik měsíců, než ve starých barácích někde na severu každá ze sester sbalila pár svých

švestek, vyšívané krabičky, poslepované ze starých pohlednic, růžence s medailkou Panny Marie, nadbytečné hábity po zemřelých souputnicích. Uchovávaly je celé roky, bez naděje, že je kdy budou mít komu předat. Med nashromážděný v úlech, který přicházel vniveč.

„Tady v té komůrce se chystávaly květiny do kostela, to jsem byla ještě novickou. Představená věděla, že to s kytkama umím, tak mě nechala zdobit kostel," hladila jedna z nich třesoucími se prsty prohnilé zárubně. Na spánku těsně u závoje jí trčelo znaménko jak malá třešeň. Poznávací znamení.

V těch prvních měsících si možná sestry jen vroucně přály, aby tu nebylo nic. Nic je vždycky lepší než vybydlení, zoufalý otisk prázdnoty uvnitř. Co asi v sobě nosili vojáci, kteří ten dům takhle zřídili? Proč někdo pošpiní takový ráj?

Sestry se vrhaly sem a tam, jako by běhaly po bojišti. Slévaly se mi v černou šmouhu, v houf, kde každá jednotlivá částečka vykonává svůj vlastní pohyb, ale teprve součet těch pohybů vytváří smysluplný a funkční celek.

„Jako když to tu tenkrát za války obsadili Němci a pak to tu kvůli tomu Rusi vybombardovali," pokyvovala ta malá shrbená, v očích se jí zaleskly slzy. Zastavila se vedle mě, a aniž měla tušení, kdo jsem, chytla mě za paži, aby se o mě opřela. Drobné prsty se mi zasekly do předloktí jako pařátek ještěrky. Něco hluboko ve mně se stáhlo a smrštilo, zatoužilo

se před ostrým drápkem schovat. Jenže nad tím vším kralovalo mé odhodlání. Rozhodnutí přijmout všechno, co přijde. Navzdory sobě samé. Bez ohledu na to, co cítím. Nebo co chci. Z lásky k Bohu a z přesvědčení, že právě tohle On po mně žádá.

Největší starost sestrám dělalo, kam postavit svatostánek. V bývalém kostele se povalovaly hromady sutin, mezi nimi trčely roztřískané kusy lavic, na jedné z bočních stěn byl rezavou barvou vyvedený nápis *nasrat*. Těžko odhadnout, jestli to měl být vzkaz pro sestry, nebo jen stesk některého z vojáků, kteří tu nedobrovolně nechali kus života. To místo nenáviděli a podle toho se k němu i chovali — zneužívali je a kořistili na něm.

V prostoru, kde býval oltář, stálo podivné, monstrózní pódium z betonu, armáda tady mívala kino. Na velikém plátně nechali míhat se filmy, co měly vojáky poučit nebo rozesmát, u dřevěného pultíku rudí kazatelé pronášeli věty, které ty kluky měly přivést na jejich víru. Dívat se na ten chrám bylo jak zírat na zohavenou mrtvolu.

Postavit svatostánek právě tady nebylo vůbec možné.

Dlouho se nevědělo, pak konečně ctihodná matka Anunciáta našla v patře jediný pokoj, který měl v pořádku okna.

„Bude se to tu muset vybílit, aspoň trochu," rozhodla. „Zajdeme za Ertlem, slíbil, že nám pomůže. Lidi teď budou hodně pomáhat, když se ukázalo, jak se s námi zacházelo a kolik jsme toho za komunistů vytrpěly." Čerstvě zvolená matka představená s přísným obličejem, rychlými gesty a něčím studeným tam někde v hlubině. Široký ret jako by jí přepadával, připomínala sudičku z pohádky o třech přadlenách.

Tenkrát mě poprvé napadlo, že prožité utrpení dává člověku sílu a sebevědomí, stačí jen věřit ve vyšší moc. Když šlo o věci Boží, sestry se mužských nebály. Zvlášť ne, když pana Ertla znaly už jako malého kluka.

„No ty jsi vyrostl, tomu by jeden nevěřil… a jak se podobáš tatínkovi, jó, to byl dobrý člověk…" poplácávaly ho některé po tvářích, přehlížely prožité roky i to, že Ertl drží za ruku malého vnoučka. Světlou kšticí připomínal kluka, *co jsme ho měly na hlídání*. Byl to hošina o něco starší než já, s rozčepýřenými vlasy, vyděšeným výrazem, nosem tak trochu jako hřebík a podivně klátivou chůzí, ze které nikdy nevyrostl.

„Jmenuje se Viktor. Budeme ho teď hlídat, chovej se k němu hezky, všechno mu ukaž a postarej se o něj," řekla mi maminka a od té doby patřil do mého života s takovou samozřejmostí, jako k člověku patří ruka nebo noha.

Pan Ertl byl v rozpacích, vlasy na skráních mu bělaly, vysoký, vyzáblý, s těkavým pohledem. Při chůzi

pohupoval rameny, jako by jimi chtěl hrnout velkou vodu. Větší kus života už měl za sebou, a sestry to nechtěly vidět, stačilo, když se bude mít k práci. Na sobě montérky, pracovní blůzu, natáhl si ji před odchodem z domu.

V místnosti určené pro kapli popadl jakýsi rezavý hák a dloubl jím do stěny. Pak jenom zavrtěl hlavou. „Já vám to tady klidně vybílím, ale ta omítka je sežraná. Tohle se musí oklepat a znova nahodit, to není jen tak. A navíc — opravovat takhle jeden pokoj, to je nesmysl. Měly jste ten barák nejdřív zrekonstruovat, aspoň jedno křídlo, teprve pak se sem stěhovat. Takhle to lepit po místnostech, to nepůjde…“ Rozhlížel se po netrpělivých sestrách, sem tam mu v pohledu uvízla některá z tváří, možná mu připomínala dětství. I když se usmíval, zdálo se mi, že je v něm cosi protivného. Jako by v sobě ukrýval tajnou skrýš a v ní seděl slizký chlupatý pavouk, který co chvíli vyrazí a plivne jedovatou slinu.

Půjde! Návrat nešel odkládat, temné mraky v obličejích jeptišek mu dávaly jasnou odpověď. Co na tom, že pro něj vyběhly jen na rychlou pomoc a on aby tu teď strávil týden? Ženské si trvaly na svém.

„Někam ten svatostánek dát přece musíme, kde by Kristus Pán nocoval?“ zamžikala zas plačtivě ta se znaménkem. Praktická teta Anna, teď už zas sestra Hyacinta, jen obrátila oči v sloup. Tenkrát jsem ještě nevěděla, jak moc je Anna jiná než ostatní

sestry. Do té doby jsem ji znala jen z jejího podkrovního bytu. Osamělou tetu, co ve skutečnosti nebyla tetou, zvládla mi ale nahradit příbuzné, které jsme zdánlivě neměly. Anna Hyacinta měla v sobě jiskru. Oči potkana, kterými pozorovala svět, aniž by si dovolovala některé věci nevidět. Až mnohem později jsem pochopila, jak se takové oči do kláštera, mezi ty rozpité pohledy přesvatých žen, hodí. A že v sobě skrývají všechny důvody, proč byla za těch děsivých časů tolikrát zvolená matkou představenou. Znávala jsem ji bez hábitu, s velkými brýlemi a ještě větším nosem, kratičkými vlasy, postavou zahnutou jako skoba. Teď už vím proč — měla to všechno ukotvit. Měla mě provést tím příběhem, jako v té době provedla mnohé.

„To chce materiál, cement, písek… kvalitní písek… přesátý… to není jen tak," vrtěl hlavou Ertl. Vůbec se mu představa sester o rychlé opravě zchátralých stěn nelíbila.

„Však ty to pro Pána Boha zařídíš," poplácala ho maličká hrbatá po rameni. „On ti to v nebi připočte."

Tenkrát jsem obdivovala drzost, s jakou sestry dokázaly přinutit okolí k pomoci, překročit hranici ve jménu Božím. Ertl už neměl zbytí. Odmítnout sestry trpitelky ve chvíli, kdy se celá zem začala zvedat ze dna?

„Tu jednu místnost vám uděláme. Přivedu chlapy z vesnice, co chodí do kostela, dáme se do toho," rozhodl po chvíli, rychle se smířil se ztraceným dnem.

„Začni škrábat ty plísně," strčila mi jedna ze sester do ruky špachtli, abych tam nezahálela.

Kdesi za stěnou jsem na sebe natáhla plandavé tepláky a šedé tričko, poslední civilní oděv, který jsem tu měla. Sestra, co zatím neměla hábit, co jí ho v Annině bytě při tajné obláčce nedali, protože kdyby to u ní někdo našel, bylo by zle. Dřela jsem zdi, co to dalo, místy padaly s rachotem celé kry omítky, hromádky prašné suti křupaly pod botami. Několikrát jsem si o stěnu sedřela kotníky, škrábance pálily jako čert, snažila jsem se bolest přehlížet, stejně jako krůpějky krve, které se mi tvořily nad prsty.

„Vezmeme to z nejhoršího, aby to trochu vypadalo," přikázal Ertl dvěma chlapíkům z městečka. Jeden drobný, takový věchýtek, druhý měl pupek, že mu až překážel. Zíraly na sestry jako na zjevení. Však je to poprvé a naposled, klášter se brzy zas zavře, vytvoří nepropustnou stěnu mezi světem tam venku a tímhle svatým místem. Dovnitř se dostanou už jen zedníci nebo když bude potřeba doktor. Sestry půjdou ven, jen když bude nezbytně potřeba, a to nebude téměř nikdy.

Přinesli dva pytle cementu, oklepali nejhorší praskliny skoro až na cihlu, v kolečku míchali maltu, díry prolévali vodou a zaházeli pleskanci omítky. Sestry jim za zády bílily, vápno stříkalo na hábity, chlapi mumlali, že je to nesmysl, ta malta v děrách ani nezavadla, a ty ženské si nedají říct. Ale co, ať si to ctihodné sestry dělají, jak samy chtějí.

Na mytí podlahy se přinesly ze sklepa kbelíky s ledovou vodou, ohřát ji nebylo kde. Mazlavé vápno se mísilo s křupavým pískem — jen co podlaha zaschla, hned zase vylezly šmouhy.

„Kolikrát to ještě budeme dělat?“ zeptala jsem se Anny Hyacinty na sklonku dne.

Místo ní odpověděla přímo ctihodná matka: „Tolikrát, kolikrát bude potřeba, aby se to Pánu Ježíši líbilo.“ Na její tváři bylo znát, že jí takové dotazy nejsou po chuti. Povytáhlý ret se chvěl a nad nosem se rýsovala hluboká rýha. *Pozor na to, Jano, zbytečné mluvení se v klášteře netrpí.* Břichem mi znovu projela vlnka úzkosti. Kolik toho ještě zkazím jen tím, že o skutečném životě v klášteře nic nevím? A kolik toho zkazím jen proto, že jsem taková, jaká jsem?

„Já mám ale taky dost,“ zamumlala malá shrbená, matka Anunciáta po ní jen sekla pohledem. Sestry pro Krista nikdy nesmějí mít dost!

Kvečeru jsme konečně vynesly z auta svatostánek. Bíle natřená skříňka připomínala kapličku s pozlacenými dvířky. Klíček k malému zámku uprostřed svírala ctihodná matka mezi prsty. Brzy to tady místní farář, otec Jiljí, posvětí a přinese tělo Kristovo. Ještě pár lavic k modlení, ty také sestry naložily jako první. Bůh má vždy přednost před

člověkem. Hned po svatostánku bylo potřeba odtáhnout z korby náklaďáku široký mandl, na prádlo tolika ženských žehličky stačit nebudou. Ztěžka ho vláčelo několik chlapů, prozatím ho strčili do sklepů, kde kdysi bývala prádelna, až se opraví elektřina, může se spustit. „Tak ať se vám dobře točí," mávli na nás a byli pryč.

Sestry společně poklekly v nové kapli k modlitbě, já úplně vzadu, kousek vedle mě Hyacinta. V tu hodinu slunce v dálce za oknem zapadalo, usínalo v neznámé krajině, mezi cizími lidmi. A já byla v té cizotě s ním. Dvířka do svatostánku zůstala otevřená, věčné světlo zhasnuté, znamení, že Kristus není doma. Černé závoje mi planuly před očima — můžu někdy mezi tyhle ženy skutečně patřit? Můžu mít tady v těch ztracených budovách někdy domov? Byl to poslední večer, kdy jsem tu klečela jako Jana, co už dávno nebyla Janou, co měla splynout s ostatními.

„Tak pojď se mnou," položila mi na rameno dlaň Hyacinta a já pochopila, že právě nastal ten okamžik. Chvíle, o které jsem snila, kterou jsem si představovala snad tisíckrát. Teď byla tady a já jsem se měla konečně proměnit ve skutečnou řeholní sestru. Dávno poté, co jsem potají složila do rukou Anny Hyacinty věčný slib chudoby, čistoty a poslušnosti. Teprve teď jsem ale konečně pocítila tu výjimečnost. Tu, po které jsem celou dobu ve skrytu duše toužila. Pro kterou bych už jako dítě dokázala udělat všechno na světě. Ještě jako malá jsem

pochopila, že být výjimečná znamená být vždycky jiná. Jít proti proudu. Dělat opak. Udělat ze sebe protiklad všemu, co obestíralo můj život. Jenže ten protiklad musel být chytře schovaný. Před odchodem do školy jsem téměř denně u zrcadla pečlivě nacvičovala, jak budu v příštích dnech uhýbat pohledem. Jak všechny kolem znejistím nečekanou zamlklostí. Jak budu krabatit čelo, abych dělala dojem, že nad něčím urputně přemýšlím. Jak já se ve chvíli, kdy se všichni budou smát, jen odvrátím… Bažila jsem po tom, být středem pozornosti, a byla si jistá, že jestli mě má tahle pozornost opravdu nasytit, musí být trvalá. Svou výjimečnost jsem odezírala z pohledů spolužáků, bedlivě jsem zkoumala, jestli má zádumčivost skutečně ještě poutá pozornost. Vždycky bylo potřeba včas přibrzdit, aby někoho kolem mě nenapadlo, že už je to příliš.

Hyacinta mě odvedla do vedlejší místnosti, několikrát se mě u toho dotkla prsty mezi lopatkami, jako by mě tím letmým dotekem potřebovala přibrzdit na cestě k novému životu, kterému jsem běžela divoce vstříc. V tom pokoji stály vyrovnané komíny přeplněných krabic, tvořily hradby, které zastiňovaly výhled z okna, bránily pochybným pohledům zvenku. Na jedné z beden visel na ramínku hábit s černým škapulířem, závojem a bílým čepcem.

„Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého," pokřižovala se Hyacinta a já pečlivě následovala její pohyb. *Moje mysl, moje srdce, moje ruce Ti, Bože, patří.*

Potom vzala do rukou hábit a já pochopila, že se mám začít svlékat. Hyacinta stála přede mnou se sklopeným zrakem, a i když mě znala od dětství a podobně jsem se u ní převlékala snad tisíckrát, poprvé jsem cítila stud. Nahota najednou působila jako tajemství, které je třeba okamžitě skrýt, pomlčet o něm a už nikdy je nevyslovit. Stáhla jsem tričko, které mělo za celý den v podpaží stopy potu, odhalila tělovou podprsenku z tenkého polyesteru. V tom pokoji jako bych svoje prsa, bílou jemnou kůži dekoltu, droboučkou pihu pod klíční kostí, vnímala úplně jinak. Zdálo se mi, že v příšeří před Hyacintou moje tělo září jak lampion, křiklavě a nepatřičně.

„Svlékněme ze sebe starého člověka a oblečme se v nového," pronesla Hyacinta, oči netečně sklopené za velkými brýlemi, čekala, až se nasoukám do hrubého hábitu. „Bože můj, teď ti úplně patřím, celé mé tělo je jen tvoje, obejmi je, vezmi si je," pokračovala Hyacinta, znovu mi teplou dlaní přejela přes ramena a já její slova v duchu opakovala, snažila si je vrýt do paměti. Hrubá černá látka se sesula k chodidlům, břichem mi projelo zvláštní vzrušení, stoupalo do hrudi a zrychlilo dech. Hyacinta trpělivě počkala, až zapnu kožený opasek a upevním na něj růženec.

„Milostivá Matko Boží, kéž jsem účastna na utrpení tvého Syna, tak jak jsi byla i ty," modlila se.

Účastna na utrpení tvého Syna, tak jak jsi byla i ty, opakovala jsem sama pro sebe. Další záplavy

mravenčení se mi hnaly od špiček chodidel vzhůru ke kolenům, stehnům a břichu.

Pak mi Hyacinta nasadila bílý čepec a přes něj přetáhla černý závoj. „Korunou slávy jsi oděn, koruna trnová tvému vítězství předcházela."

Koruna výjimečnosti, napadlo mě. Jako poslední mi Hyacinta pověsila na krk medailon, znak, že jsem se Bohu zavázala navždycky. Chvíli jsme ještě proti sobě stály v tiché modlitbě, náš dech se odrážel o stěnu z krabic, v dálce nad městem se ztrácelo poslední sluneční světlo. Hyacinta se potom beze slova pokřižovala, vzala mé upocené tričko a rychlými kroky vyšla na chodbu. Podrážky jejích bot neznatelně ťukaly o podlahu, mizely kdesi daleko, jako by odnášely do neznáma celý můj minulý život. Jako bych už nikdy víc neměla potkat tetu Annu, ale vždycky už jen ctihodnou sestru Hyacintu.

V okenní tabuli na chodbě se odrážel pás světla a já poprvé zahlédla sebe samu. Stála tam Jana, sestra Františka, krásná a výjimečná. V ten okamžik se otevřely dveře provizorní kaple a tichými kroky začaly vycházet sestry. Okolo mého obrazu ve skle se najednou rojily jejich tváře, až jsem se lekla, která z nich je ta moje.

První noc v klášteře se spalo, kde se dalo. Postele po vojácích se rozestavily na chodbách, v pokojích

prolezlých vlhkostí a pachem myšiny. Umýt se nebylo kde, ani záchody neměly vodu. Sestry uléhaly v hábitech, tak jak sem přijely, před sebou se přece nebudou svlékat. Málokterá ty první noci skutečně spala. Po desetiletích zase doma. Některé z nich ještě pamatovaly, když ten dům budovaly, vlastníma rukama dřely, jen aby naplnily svůj sen.

Pro ně domov, pro mě cizina. I ten náš panelák na sídlišti mezi ubohým plevelem působil najednou v myšlenkách hřejivě. V dálce pod ním široká řeka s železným mostem. Jeho masivní pilíře připomínaly obrovské slony, kteří svými hřbety celou tu složitou konstrukci podpírají. Kolem skály a tmavé kopce, za nimi už jen severní hranice. Měly jsme malý byt se dvěma místnostmi — v jedné spávala maminka, měla tam postel, skříň s nástavcem ze sektorového nábytku, lampu s třásňovým kloboukem a noční stolek. V druhém pokoji jsem sídlila já, za starou válendou visela rákosová rohož, okna zdobily podomácku ušité závěsy s květinovým vzorem. Ten byt pro mě nabýval podoby pokladu, pečlivě uložené jistoty, z které jsem mohla brát, až přijdou horší časy. Ta jistota se skrývala v poličkách s dětskými knihami, kraloval jim *Můj medvěd Flóra*, ve stařičké panně s rudými vlasy, v těžítku plném sněhových vloček. A hlavně v mamince, která tam doma zůstala.

V noci mě vzbudilo čůrání a žízeň zároveň. V prvním okamžiku jsem vůbec nevěděla, kde jsem. Kolem

mě se ozývaly zvuky cizího dechu, pravidelné pochrupování, sem tam stařecký sten. Pak jsem rozpoznala obrysy zmožených těl. Ctihodná Anunciáta nechala přinést k ajnclíkům za rohem na konci chodby kbelíky s vodou. Nahmatala jsem baterku, co nechala Hyacinta pro všechny případy na okenním parapetu. Potichu jsem vyšla z místnosti. V hlavě jsem si zkoušela představit půdorys kláštera. Dva obdélníky, které spojuje v prostředku kostel. Teď stojím na chodbě zhruba uprostřed pravého křídla. V patře nade mnou je provizorní kaple. Když se vydám doprava za roh, dojdu ke schodišti a taky k bočnímu vstupu do kostela, vedle něj by měl být i hlavní vchod do budovy. Takže k záchodům musím na opačnou stranu, za roh na konec chodby. Ušla jsem dobrých padesát metrů, světlo baterky lízalo rozbité sklo pod nohama, tancovalo jako osamělá bludička nad zamrzlou řekou. Za rohem ale žádné záchody nebyly. Místo nich stály napříč chodbou dveře bez kliky. Za nimi pokračovala další chodba, zabočila za roh a pak ještě za jeden. Za ním jsem se ocitla u schodiště, a když jsem pootevřela jedny ze dveří, stála jsem z druhé strany v kostele. Došlo mi, že obě křídla kláštera sice zepředu propojuje kostel, zezadu je ale pravé a levé křídlo průchozí, a já tak obešla celý klášter kolem dokola. Po chvíli jsem byla v šerých chodbách ztracená, pobíhala jsem sem a tam, nikde nikdo. Sestry dřímaly potichu jako myši. Nakonec jsem narazila na boční vchodové dveře, těmi jsme se dopoledne vydaly

obhlédnout dvůr. Vyšla jsem do vlahé noci, sladce tu voněly lípy, vzduch byl teplejší venku než uvnitř. Byl tenhle kus světa krásný, nebo děsivý? Ten večer byl především cizí, cizota se tu plazila všude. Skrývala se sestrám kdesi hluboko za očima, stoupala z jejich dechů i kůže, vykukovala z hábitů. Tenkrát jsem ještě netušila, že nikdy neustane. Že je to trvalý stav v duších mých nových souputnic. Cizota lidí, kteří jsou si jisti, že jejich domov je jinde, a oni jen vyčkávají, aby se mohli vydat ke svému cíli.

Chvíli jsem se rozhlížela po dvoře, potom jsem v rohu u starého harampádí bleskurychle stáhla kalhotky, přidřepla a ulevila si. Vrátit jsem se ale najednou nedokázala. Tělo mi ovíval teplý vzduch, jako by se z něj pokoušel vylákat všechny ty podvratné škůdce, kteří se snažili nahlodat moje přesvědčení. Dávali se uvnitř mých kostí do pohybu, pokoušeli se proplout do krve a prodrat se skrz kůži ven. Obrátila jsem se k budově. U vchodu pod stříškou jsem zahlédla kbelíky s vápnem. Bílá hmota i ve tmě zářila jak lapený měsíc, její syrová vůně mě dráždila v nose. Několikrát jsem štětcem prohrábla až ke dnu, kde seděly těžké částice.

Světla na chodbách zdaleka nesvítila, místo vypínačů trčely ze zdí dráty. S baterkou v ruce jsem hledala záchytné body, které jsem si před pár minutami snažila uložit do paměti: plechové ajnclíky, lino vytržené ve tvaru neznámého světadílu, oprýskané dveře bez kliky. Levé křídlo vypadalo